

กะปอมน้อยเลาะรอยไถ

เรื่อง สฤณี ญัษฐวัฒน์ และมณฑาทิพย์ สุขโสภา
ภาพ มณฑาทิพย์ สุขโสภา และสจิตรา ประเสริฐ

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น
โดย

กะปอมน้อยและรือยเอ็ด

เรื่อง สฤณี ณัฐพลวัฒน์ และมณฑาทิพย์ สุขโสภา

ภาพ มณฑาทิพย์ สุขโสภา และสุจิตรา ประเสริฐ

โครงการ สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น

เลขมาตรฐานประจำหนังสือ 978-616-235-298-0

บรรณาธิการอำนวยการ

อธิปัตย์ บำรุง

ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการอำนวยการ

วรภาพ ตยานุกรณ์ อิศระ โพธิ์จันทร์

ฉัตรภรณ์ กิ่งสิน นันทนา เจริญภักดี

ทัศนีย์ ประกอบพร ปรีชญาวรรณ พัฒนาผล

บรรณาธิการดำเนินงาน

ระพีพรรณ พัฒนาเวช

ขอขอบคุณ

รุ่งทิศา อรรถน์ และ อรหันต์ เจริญแก่นทราย

ออกแบบปกและรูปเล่ม

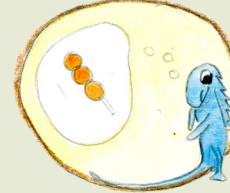
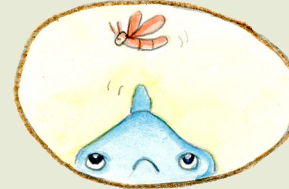
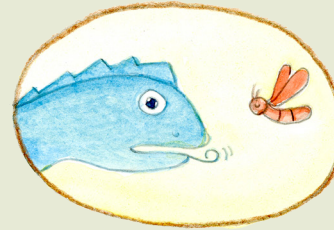
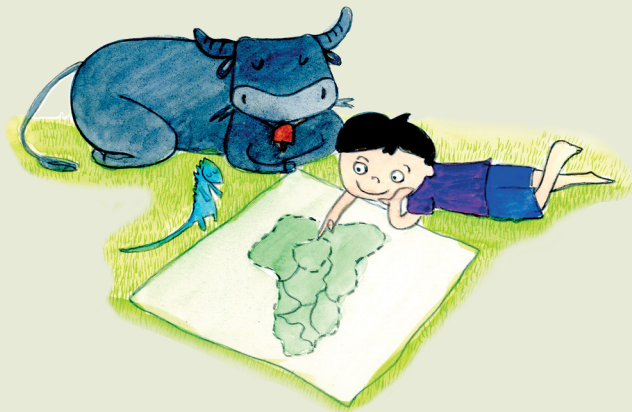
ปถมพร แฝ้วประยูร

พิมพ์ครั้งแรก ๒๕๖๑

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ © สฤณี ณัฐพลวัฒน์ มณฑาทิพย์ สุขโสภา สุจิตรา ประเสริฐ

และสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

เจ้าของโครงการ

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอว.)

สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ส่วนบริการ

ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๘ Dazzle Zone

ถนนราชดำริ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๙ ๔๓๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๙ ๔๓๓๒

ส่วนสำนักงาน

๙๙๙/๙ อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๑๓

ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๔ ๕๙๖๓-๕ โทรสาร ๐ ๒๒๖๔ ๕๙๖๖

www.tkpark.or.th

พิมพ์ที่ บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด

ภารกิจสำคัญต่อสังคมประการหนึ่งของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ คือ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการกระจายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก เยาวชน และประชาชน ในรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ โดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อขยายผลการดำเนินงานดังกล่าว

การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น ให้มีรูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยและดึงดูดความสนใจ เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งสำนักงานอุทยานการเรียนรู้เห็นว่ามีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนสนใจการอ่านและเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยนำเรื่องราวภูมิปัญญาสาระท้องถิ่นใกล้ตัวที่สอดคล้องกับวัย การดำรงชีวิตพร้อมกับสอดแทรกแนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม มาเป็นเนื้อหาของสื่อการเรียนรู้สำหรับเยาวชนตามช่วงวัย ตั้งแต่ ๗-๑๒ ขวบ

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด ชุดนี้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกันสร้างสรรค์กับนักวิชาการและนักเขียนในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับความรู้และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและท้องถิ่นตน รวมทั้งก่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับในวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่หลากหลายตามบริบทพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ มุ่งหวังว่าหนังสือชุดนี้จะเป็นสื่อการเรียนรู้อีกชุดหนึ่ง ที่จะส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงเป็นหนังสือที่ผู้อ่าน อ่านอย่างมีความสุข สนุกในการอ่าน และก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของท้องถิ่นตนเองได้อย่างแท้จริง

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

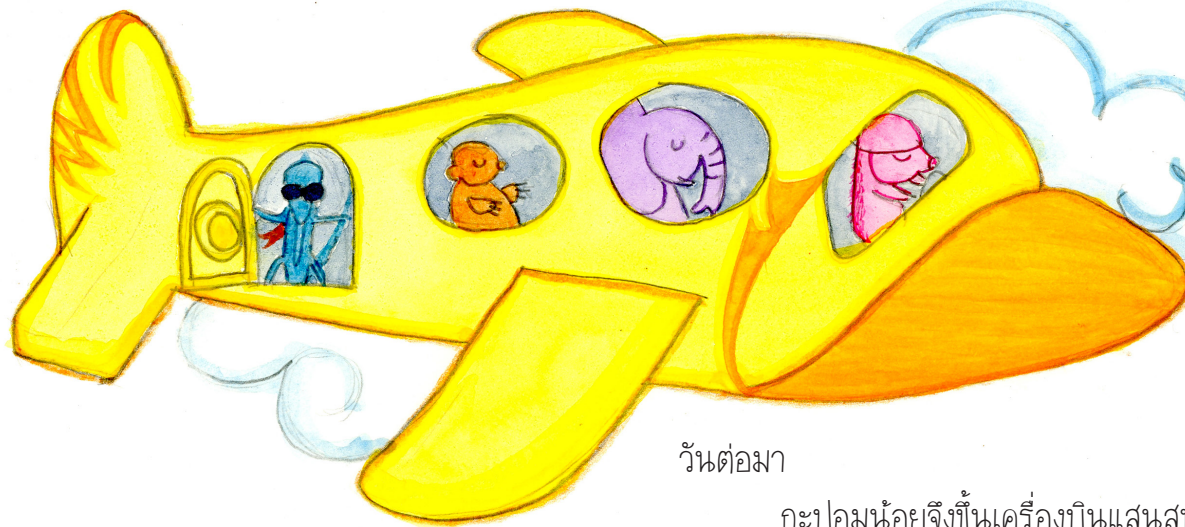
กะปอมน้อยเลาะร้อยเอ็ด

เรื่อง สกุนี ญัฐพลวัฒน์ และมณฑาทิพย์ สุขโสภา
ภาพ มณฑาทิพย์ สุขโสภา และสุจิตรา ประเสริฐ

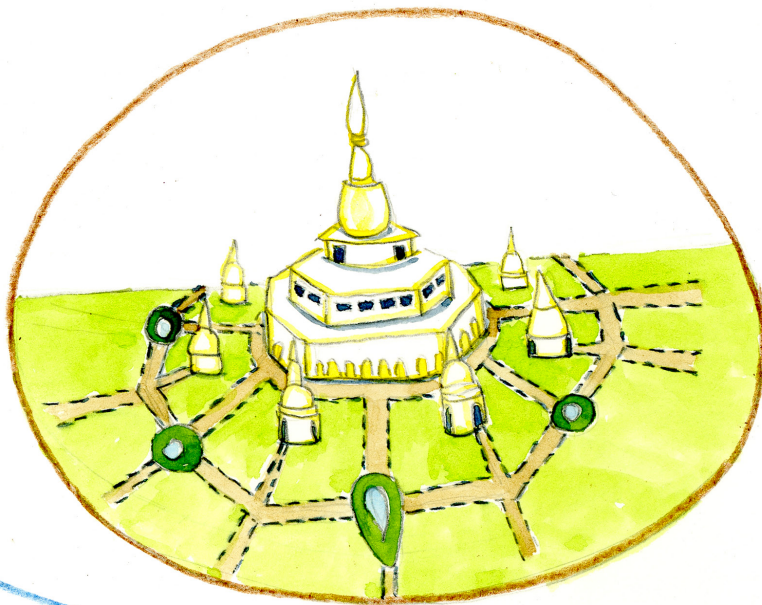
วันหนึ่ง กะปอมน้อยบอกกับพ่อแม่ว่า
"ครูสั่งการบ้าน ให้ค้นคว้าเรื่องราวของบ้านเกิดเมืองนอน"
แม่กะปอมจึงพูดว่า "ลูกต้องไปร้อยเอ็ด"

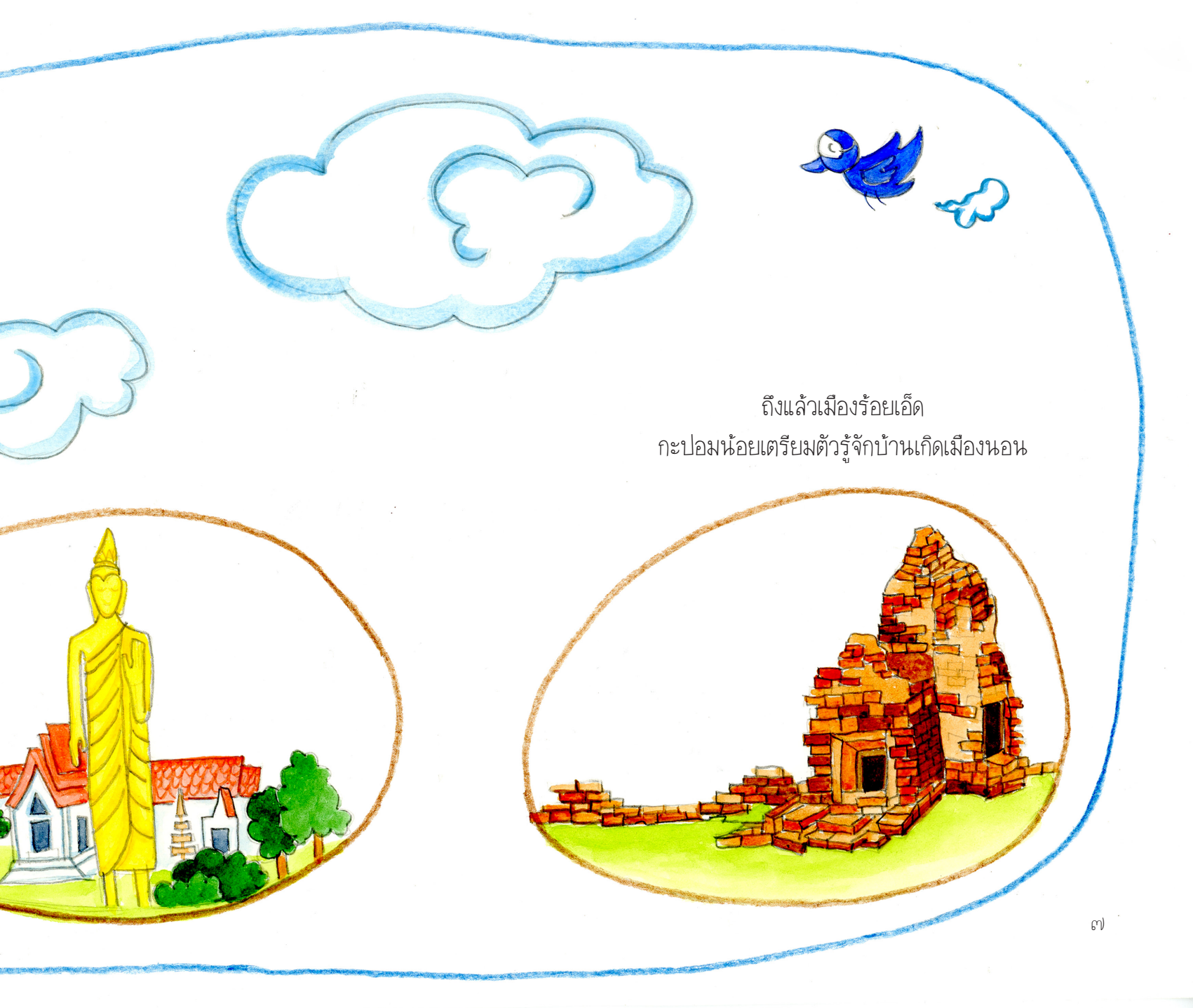

วันต่อมา

กะปอมน้อยจึงขึ้นเครื่องบินแสนสนุก

มุ่งหน้าสู่เมืองร้อยเอ็ด

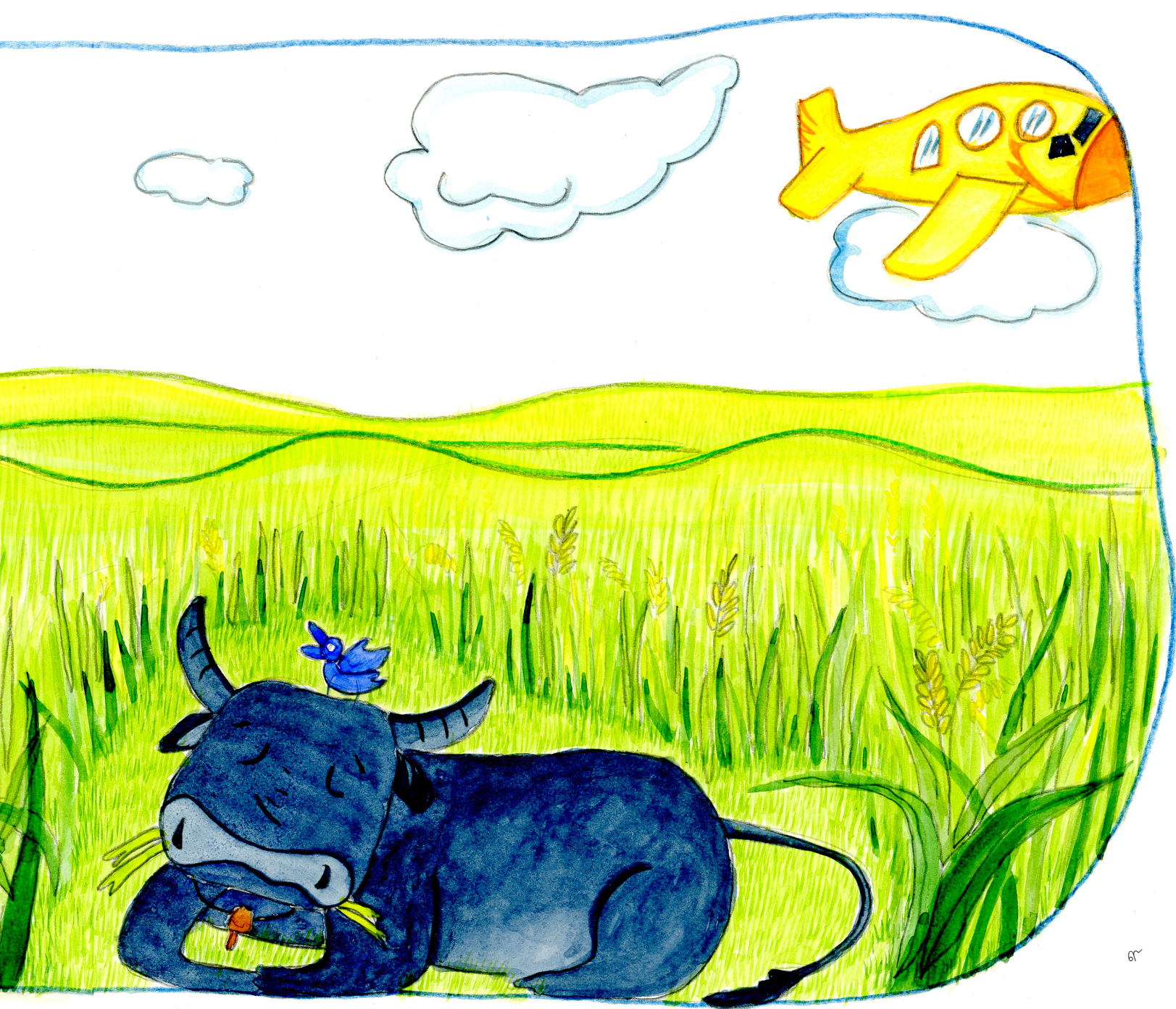

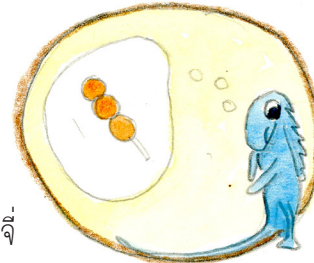
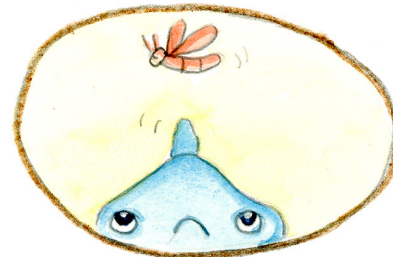
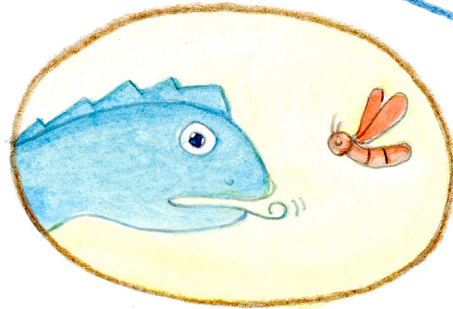
ถึงแล้วเมืองร้อยเอ็ด
กะปอมน้อยเตรียมตัวรู้จักบ้านเกิดเมืองนอน

กะปอมน้อยกระโดดร่ม ลอยละลี้วสู่ทุ่งกุลาร้องไห้
ใกล้ ๆ กับแหล่งสบายอุราของควายเผ่าเจ้าถิ่น

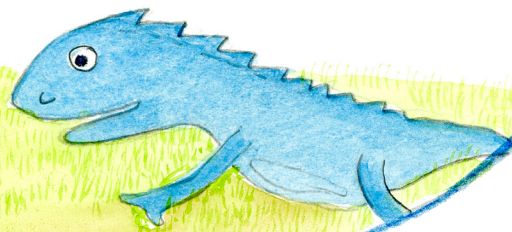

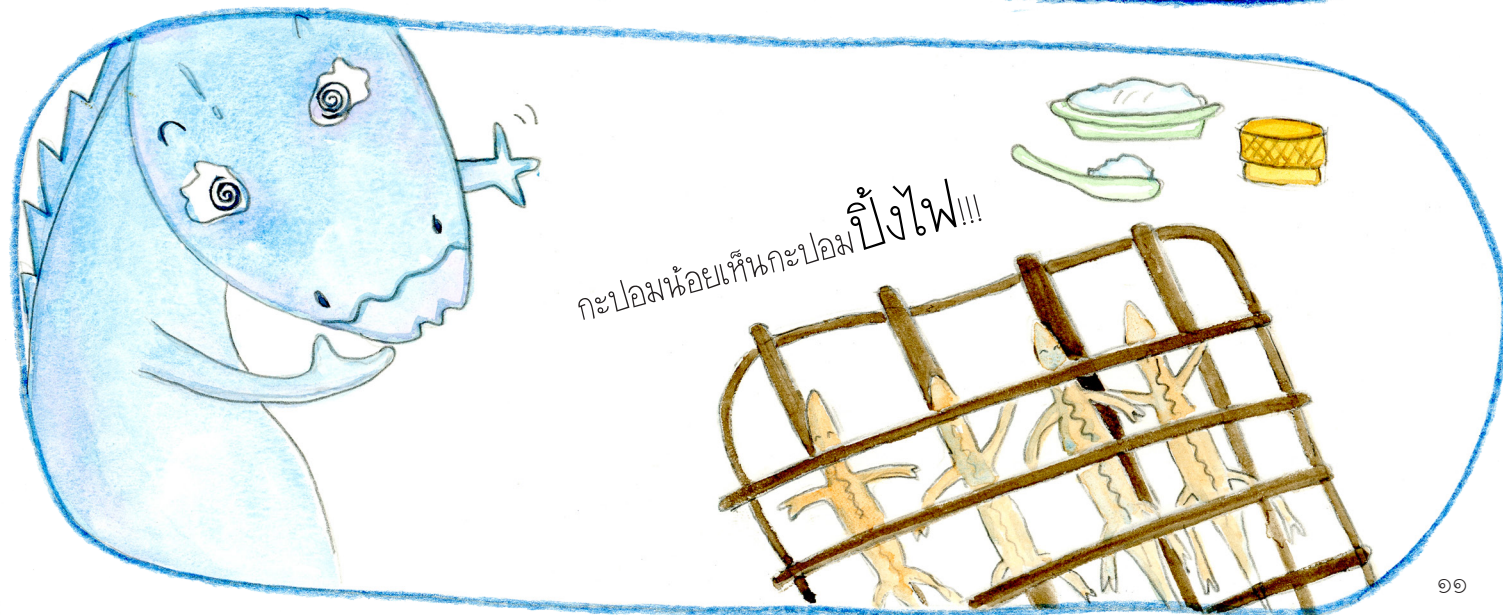
"อ๊า หาจับแมลงกินเออะ"

"เจอแล้ว นกกินจิ้ง"

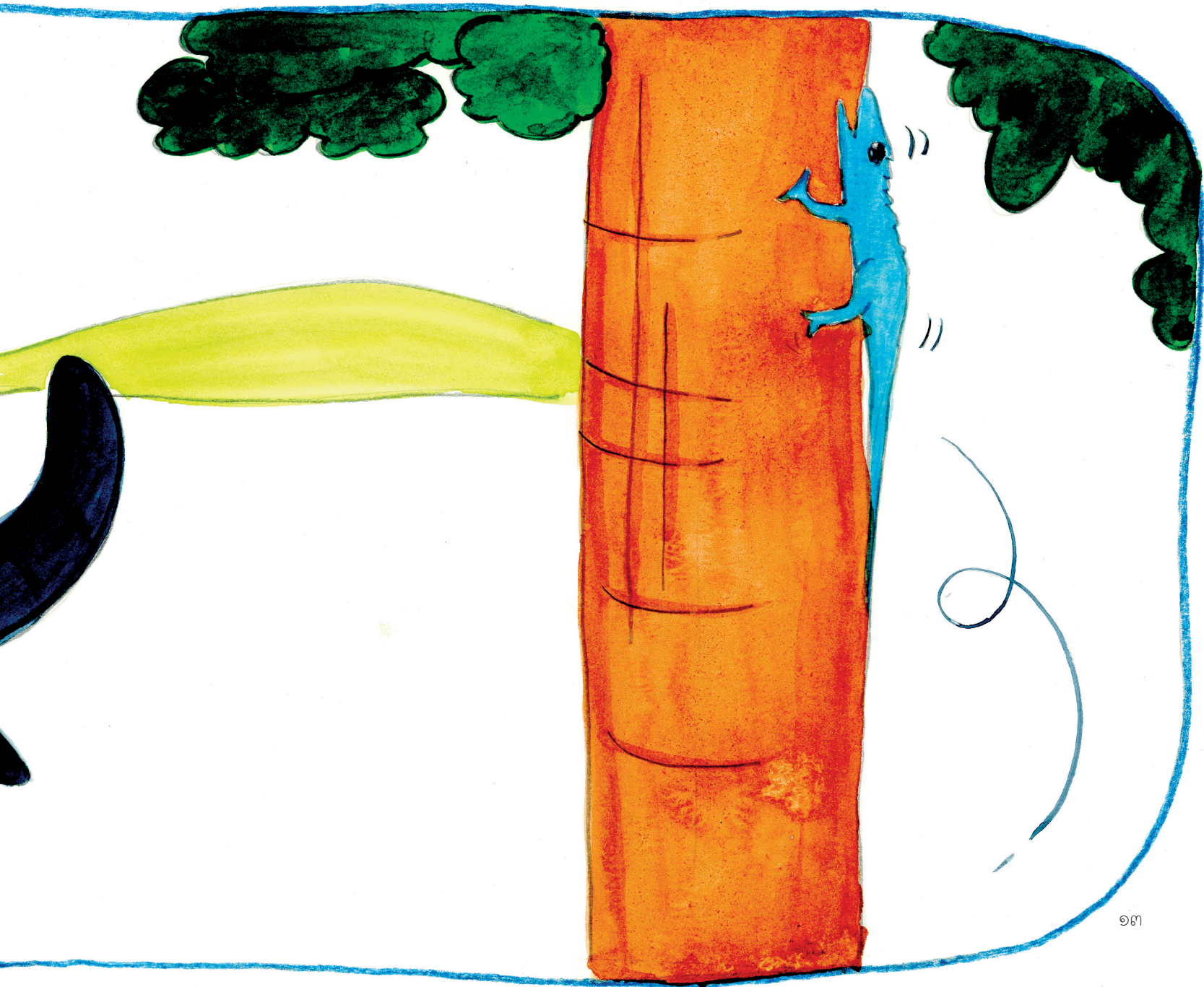
กะปอมน้อยพุ่งลงไปควายหมายจับแมงกุดจี
ควายเฒ่าเจ้าถิ่นสายหัวเห็นความไม่ประสีประสาของเจ้ากะปอม

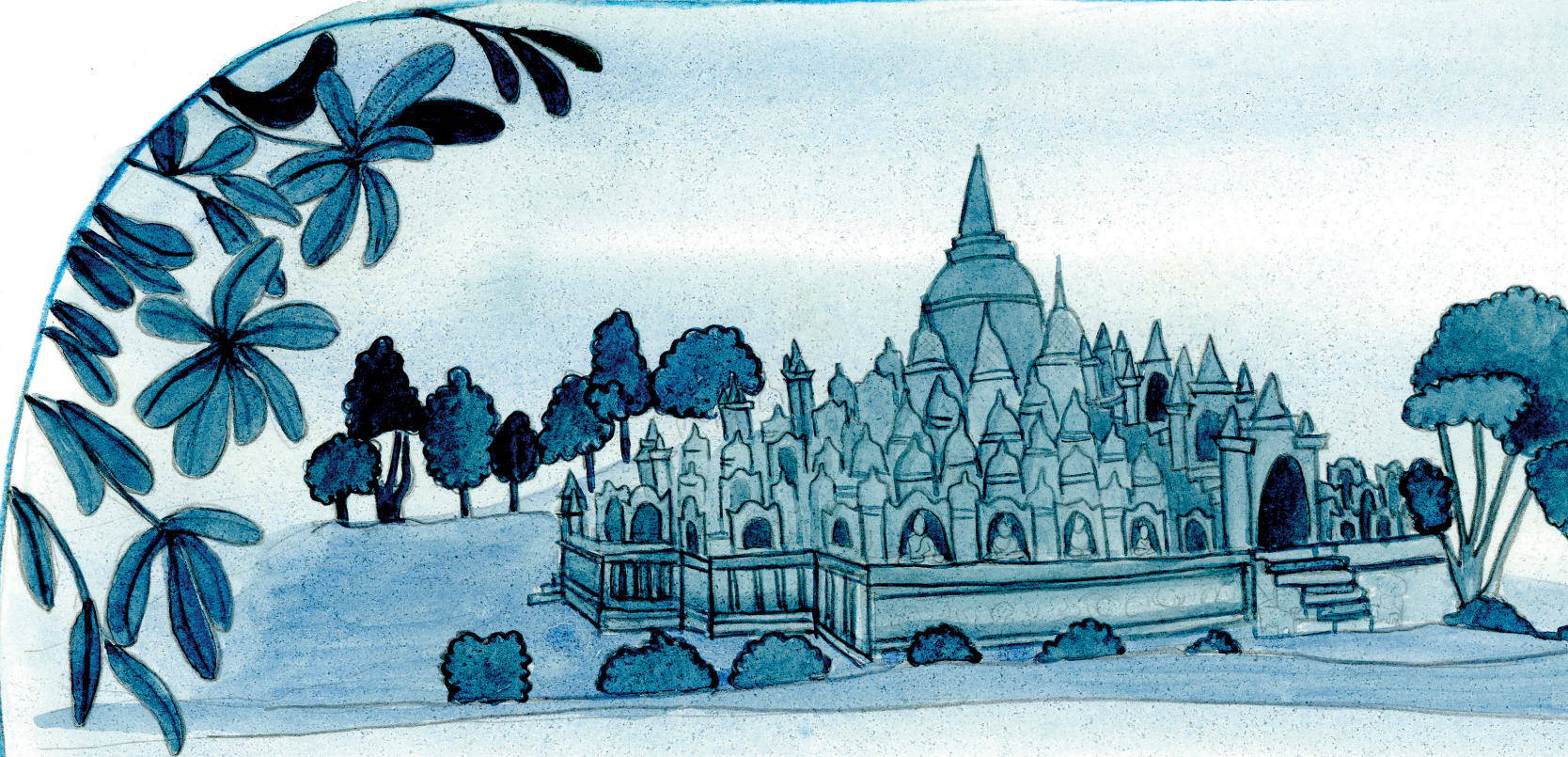

มันตกใจกระโดดโหรง ตะเกียกตะกายขึ้นต้นไม้ทันที

ควายเผ่าหัวเราะ "ไหนเจ้าว่าปีนต้นไม้ไม่เป็น"
กะปอมน้อยตัวลั่นงันงก ทั้งกลัวทั้งตกใจ

ควายเผ่าสงสารกะปอมน้อย
มันเหนื่อยมาทั้งวัน จึงออกหาแมลงมาให้
และปล่อยให้กะปอมน้อยพักผ่อนพักพิงอิงหลับอยู่บนหลัง

เสียงอีหยังดังแฉ่งแท้
ควายเผ่าและกะปอมน้อยตกใจตื่น

นั่น! กลุ่มเจ้าวายร้ายตัวกะปิเย่กลุ่มหน้ามาหากะปอมน้อย

นักจ่อยตะโกนเสียงดัง
"หยุดนะ พวกเจ้าสิมาเอ็ดหยัง
หลวงพ่อบอกว่าห้ามจับสัตว์แม่หน่
ข่อยลีไปฟ้องหลวงพ่อ"

กลุ่มเจ้าวายร้ายตัวกะเปี้ยกจึงล่าถอยไป
กะปอมน้อยรอดชีวิตอย่างหวุดหวิด

บัดนี้ กะปอมน้อยมีทั้งบักจ่อยและควายเผ่าอยู่เคียงข้าง

กะปอมน้อยเล่าให้บักจ่อยฟังว่า
มันมาตามหาเรื่องราวของบ้านเกิดเมืองนอน
บักจ่อยจึงว่า "ได้ยว้อยสีย้อยเจ้าเอ็ดเอง"

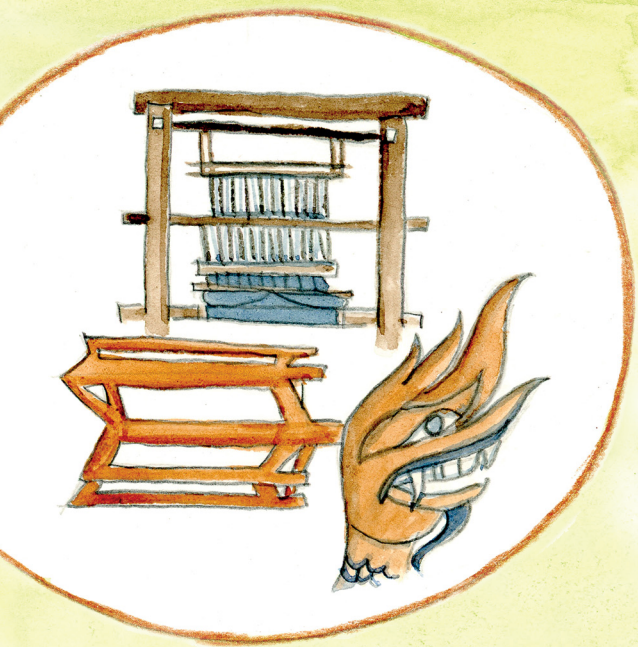

ก๊อผ้าและผ้าไหมสาเกต
ผ้าไหมพื้นเมืองของร้อยเอ็ด

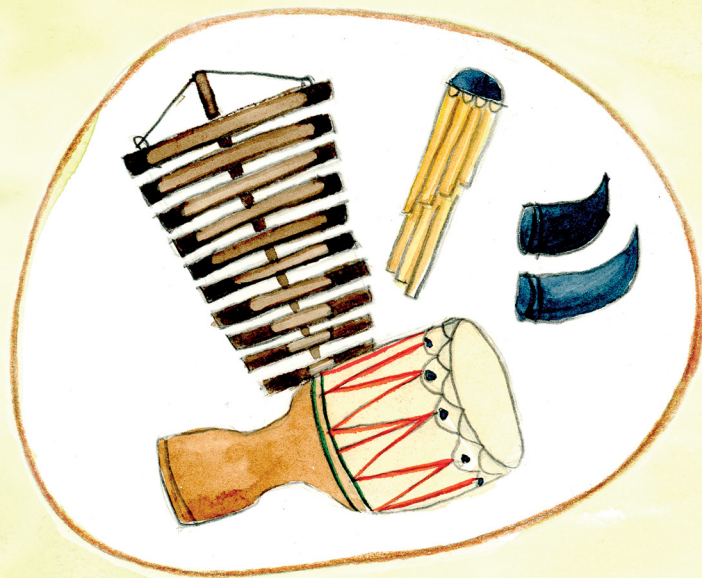
"หื้ พืพิธภัณฑสถานแห่งชาติริ้อยเอ็ด

เจ้าอยากอู้ฮืยัง หม่องหืมีเหมิด

เรื่องราวของบ้านเกิดเมืองนอนเจ้าก็อยู่ที่นี่"

เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน

ไม่เพียงแต่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติร้อยเอ็ดเท่านั้น

บักจ๋อยยังพากะปอมน้อยและควายเผ่า
เข้าไปเยี่ยมชมที่สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ
เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

"ส่วนหม่องฟุ่น เขาเอ็นว่า บึงปลาญัย
บึงใหญ่ของพวกเฮา"

ปลาญัย

บักจ๋อยพากะปอมน้อยและควายเผ่า
มากราบหลักเมืองเพื่อความเป็นสิริมงคล

ก่อนกะปอมน้อยเดินทางกลับเมืองหลวง

สิบเอ็ดประตูเมืองงาม เรืองนามพระสูงใหญ่
 ผ้าไหมสาเกต บุญผะเหวดประเพณี
 มหาเจดีย์ชัยมงคล งามน่ายลบึงพลาญชัย
 เขตกว้างไกลทุ่งกุลา โลกลือชาข้าวหอมมะลิ"
 นี่แหละบ้านเกิดเมืองนอนของกะปอมน้อย

กะปอมน้อยชวนคิด

หนังสือเรื่องกะปอมน้อยและร้อยเอ็ด เป็นหนังสือสำหรับเด็กวัย ๗-๙ ขวบ ที่แม้ว่าจะอ่านหนังสือเองได้แล้ว แต่ยังชื่นชอบการฟังคุณครูหรือผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง ดังนั้นในรอบแรก ๆ คุณครูควรอ่านให้เด็กฟัง โดยใช้วิธี "อ่านแล้วชวนคิด"

ก่อนอ่านทำอย่างไรให้เด็กคิด

- คุณครูอ่านชื่อเรื่องหน้าปกหนังสือ แล้วชวนเด็กคิดหรือคาดเดาว่าหนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ทำไมจึงคิดเช่นนั้น
- คุณครูเปิดหนังสือไปที่หน้าใดหน้าหนึ่ง แล้วให้นักเรียนบอกว่า เห็นภาพอะไรบ้าง และคาดเดาว่าเรื่องเล่าถึงอะไร

หลังอ่านทำอย่างไรให้เด็กคิด

- หลังอ่านจบเรื่อง คุณครูชวนนักเรียนคิดด้วยคำถามว่า "เด็ก ๆ คิดว่าทำไมกะปอมจึงอยากกลับไปยังบ้านเกิดของบรรพบุรุษ"
- "เด็ก ๆ คิดว่าถ้าตัวเองเป็นกะปอมน้อย จะกลับบ้านเกิดของบรรพบุรุษหรือไม่ เพราะอะไร"

ประวัติผู้เขียน

สฤณี ธีรพูลวิวัฒน์

จบการศึกษาปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ และปริญญาโท คณะการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มงานในตำแหน่งประจำกองบรรณาธิการ นิตยสารบ้านและสวน ก่อนไปเป็นผู้ช่วยนักวิจัยโครงการทางสังคมศาสตร์ ประเด็นไร้หมุนเวียนในกลุ่มน้อย และระบบเกษตรบนที่สูง ใน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ก่อตั้ง ร้านหนังสือชื่อ "ร้านเล่า" ที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติผู้วาด

มณฑาทิพย์ สุบโสภา

เกิดที่จังหวัดเชียงใหม่
จบปริญญาตรี สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปัจจุบัน เด็ก ๆ รู้จักในนาม "ป้าทิพย์" เจ้าของคณะละครหุ่น Shadow Puppet Theatre ชื่อ พระจันทร์พเนจรและการเดินทางที่ไม่สิ้นสุด จังหวัดเชียงใหม่

สุจิตรา ประเสริฐ

เกิดที่จังหวัดสุรินทร์
จบปริญญาตรี สาขาจิตรกรรม คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปัจจุบัน เป็นนักวาดภาพแนวพฤกษศาสตร์ (Botanical Friendship) และทำงานเป็นนักออกแบบหุ่น Puppets เด็ก ๆ รู้จักในนาม "น้าเต็ง"

หนังสือในชุดสื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น จังหวัดร้อยเอ็ด

